

Introduktion til Hadith

Hvad det er, hvor det kommer fra, og hvorfor vi har det.

Indholdsfortegnelse

1	Hvad er Hadith?.....	1
2	Hvor kommer Hadith fra?	1
3	Forskellige typer af Hadith	4
4	Bevarelsen af Hadith.....	5
5	Bruge Hadith som bevis	7
6	Opsummering.....	8
7	Kilder	9

Bismillahi al-Rahmani al-Raheem.

Al lovprisning er til Allah ﷻ, og må fred og velsignelser være over vores Profet ﷺ.

Dette er en kort introduktion til Hadith.

1 Hvad er Hadith?

Hadith er:

”Enhver ting der tilskrives Profeten ﷺ, en Sahabi ؓ eller en Tabi’ (generationen efter Sahaba ؓ) af udtalelser, handlinger, stiltiende accepter, udseende og karakter.”

Man kan så begrænse det til kun at omhandle Profetiske Hadith, og så bliver det:

”Det, der tilskrives Profeten ﷺ af hans udtalelser, handlinger, stiltiende accepter, udseende og karakter.”

Dette er hvad Hadith overordnet omhandler. Hvis man vil have regler og love ud fra Hadithene, så vil man droppe det, der handler om udseende og karakter, fordi det ikke er ting, der definerer om noget er tilladt eller ej.

Hadith er vigtigt, fordi Allah ﷻ har sagt, at vi skal følge Profetens ﷺ eksempel. Profeten ﷺ er altså vores guide til, hvordan vi rent faktisk skal efterkomme det, som Allah ﷻ ønsker af os.

Mange af Islams love, regler og detaljer bygger på Hadith, og derfor er det vigtigt at have en forståelse af, hvad Hadith egentlig dækker over.

2 Hvor kommer Hadith fra?

Hadith kommer fra muslimernes ihærdighed for at bevare alt, hvad der relaterede sig til Profeten ﷺ.

Da Profeten ﷺ var blandt os, gik Sahaba ؓ meget op i at lægge mærke til, hvad Han ﷺ sagde og gjorde til en sådan grad, at de skrev det ned og lærte det udenad. Da Profeten ﷺ ikke længere var blandt os, så var det op til Sahaba ؓ at viderebringe Profetens ﷺ vejledning, og det gjorde de, især ved at fortælle om Profeten ﷺ. Så til generationen, der aldrig fik mødt Profeten ﷺ, så blev deres primære kilde til viden og Islam, hvad Sahaba fortalte dem om Profeten ﷺ.

Umar ibn al-Khattab ؓ ville f.eks. fortælle de nye muslimer fra Irak, at ”Jeg hørte Profeten ﷺ sige: ’Handlinger følger ens hensigt’ ” eller ”Profeten ﷺ gjorde sådan og sådan”.

Efter Sahaba ؓ gik bort, så var det nu den næste generations tur til at viderebringe Islam og fortælle om Profeten ﷺ. Og det gjorde de så selv ved at fortælle, hvad de selv havde hørt gennem Sahaba ؓ.

Så nu ville Alqama f.eks. fortælle den næste generation, at ”Jeg hørte Umar ibn al-Khattab ؓ sige, at Profeten ﷺ sagde: ’Handlinger følger ens hensigt’ ”.

Dette ville nu gå videre til den næste generation, så nu ville Ibrahim al-Taimi f.eks. sige: ”jeg hørte Alqama sige, at Umar ibn al-Khattab ؓ sagde, at Profeten ﷺ sagde: ’Handlinger følger ens hensigt’ ”.

Og sådan ville det fortsætte. Muslimerne sørgede altså for at holde fast i, hvem de hørte det af, og hvad det egentlig var, der blev sagt af Profeten ﷺ.

Så en Hadith består altså af to ting:

1. En beretningskæde (sanad, isnad),

Som er kæden for hvem, der hørte det fra hvem osv.

Så "Ibrahim al-Taimi sagde, jeg hørte Alqama sige, at Umar ibn al-Khattab ﷺ sagde, at Profeten ﷺ sagde..." –dette er beretningskæden, der er et udtryk for, hvordan Hadithen er overleveret til os.

2. Selve teksten (matn),

Som er kædens slutresultat. Altså hvad det egentlig var, at Profeten ﷺ sagde.

Så, "handling følger ens hensigt", er teksten.

Begge dele er vigtige for at kunne forstå Hadithen. Men almindeligvis så er det, at vi koncentrerer os om kun selve teksten, for det er jo ikke særlig mange, der orker at læse "X sagde, at han hørte Y sige, at han hørte Z sige, at Q sagde" osv.

Men ikke desto mindre er beretningskæden meget, meget vigtig. For den er faktisk vores garanti for, at Profeten ﷺ rent faktisk sagde det, og at det ikke er noget, som en eller anden person bare har fundet på.

Egentlig kunne alle og enhver jo komme og sige, at jeg hørte Profeten ﷺ sige, "sådan og sådan" og fyre en løgn af. Men hvis man stopper op og tænker: "Lige et øjeblik –hvor ved du det fra?" og undersøger sagen, og ser om han overhovedet har en beretningskæde, så kan man bekræfte om han taler sandt eller ej.

Men så kunne han jo bare opfinde en beretningskæde? Ja, det kunne han, men også her har muslimerne været et skridt foran, for de har simpelthen taget beretningskæderne og dokumenteret de personer, der nævnes i dem, og om de var troværdige i, det de sagde eller ej.

Der findes altså biografier af hver eneste person i en beretningskæde, så kan man f.eks. slå op omkring Ibrahim al-Taimi, at:

Han døde år 738, 74 år gammel, mens Hisham var kalif.

Han levede i Madina.

Hans mor hed Hafsa bint Abi Yahya.

Hans farfar var blandt de første til at lave Hijra.

Blandt hans lærere er Alqama og Zuhri.

Blandt hans elever er al-'Araj og Awzai.

Han er troværdig i sine beretninger.

Ovenstående er kun et lille udpluk af, hvad der egentlig er skrevet ned om ham.

Muslimerne har gjort sådan med hver eneste person og dokumenteret, hvem han var, hvor han levede, hvem hans forældre, lærere og elever var, og om man kan stole på hans beretninger eller ej.

Det er en enestående bedrift, at muslimerne har gjort det. Og de har kun gjort det for at kunne sikre sig, "at man kan stole på en Hadith" og kunne tro på at det virkelig er Profetens ﷺ ord.

Det er især her, at Islam adskiller sig fundamentalt i sin praksis fra f.eks. Kristendommen og Jødedommen. For Islams lære er bevaret gennem uafbrudte beretningskæder, der fører hele vejen tilbage til Profeten ﷺ. Muslimerne har gennem historien været ufattelig omhyggelige til, at dokumentere disse kæder og beskrive hver eneste person i kæden, sådan så at der findes oceaner af litteratur, hvis eneste formål er at beskrive personer fra beretningskæder, og om de er troværdige eller ej.

Og kan Kristendommen frembringe noget tilsvarende? Kan jødedommen frembringe noget tilsvarende? Eller har de kun beretninger uden kildekritik, uden for alvor at have kritiseret og evalueret, hvorfra deres beretninger er kommet og hvordan?

Det er altså specielt for Islam og muslimerne, at de har samlet stakkevis af bøger med beskrivelser af alle de personer, der er involveret i at berette Hadith.

Hadith er altså vores garanti for, at vi ikke bare finder på ting ud af den blå luft. Nej, når vi siger, at Profeten ﷺ sagde "sådan og sådan", så kan vi dokumentere det gennem beretningskæder og biografier af de personer, der findes i selve kæden.

Alhamdulillah, for at Islam er bevaret, dokumenteret og garanteret.

At der så i dag er folk, der mener, at "vi har jo Koranen, og at det er ok, og derfor behøver vi ikke Hadith", er ganske enkelt absurd. Alene tanken, at "Hadith er overflødig", eller "Hadith ikke er relevant", underminerer muslimernes arbejde over de sidste 1400 år.

Samtidig er tanken også et nyt fænomen. Det var aldrig noget, der rigtig blev diskuteret blandt muslimerne de sidste 1300 år. Hadith var altid relevant, og det er kun indenfor det sidste 100 års tid, at der er kommet folk med påstanden om, "at Koranen er nok i sig selv", eller at der bliver sat tvivl om selve brugbarheden af Hadith.

Man kan jo spørge sig selv, hvor mange af de store lærde indenfor de sidste 1400 år droppede Hadith, fordi Koranen var nok? Og hvis det virkelig er så sandt, så hvorfor er det kun en lille gruppe af mennesker, der kan se lyset og først efter 1300 år?

Koranen har klart og tydeligt befalet os at adlyde og følge Profetens ﷺ eksempel:

"Vi har kun sendt en Profet, for at han skal blive fulgt med Allahs tilladelse" (al-Nisa 4:64)

Og det er netop det vi gør, når vi følger Hadith.

3 Forskellige typer af Hadith

At muslimerne har dokumenteret det hele, betyder ikke, at alle Hadith hermed er lige gode. For undervejs i en beretning kan der ske mange ting, dels i kæden, men også i selve teksten af en Hadith. Dette gør, at den samlede troværdighed af en Hadith, kan variere fra stærk til svag, eller måske kan Hadithen ligefrem blive erklæret falsk.

Nogle af de ting man kigger på i Hadith for at vurdere, hvor troværdig den er, inkluderer blandt andet:

Hvem slutter kæden hos

Dvs. hvem er det rent faktisk, der ender med at sige noget? Er det Profeten ﷺ? En Sahabi ؓ? En Tabi? Eller en fjerde person? Jo tættere man kan komme på Profeten ﷺ, des bedre er det.

Om kæden er forbundet hele vejen igennem

En beretningskæde kan blive meget lang og nemt indeholde over 5 personer. Jo længere kæden bliver, des mere nødvendigt bliver det at tjekke, om der ikke er huller i kæden. Sådan så der f.eks. ikke er en person, der blev født år 750, der beretter fra en person, der døde år 745. For i et sådan tilfælde er der jo, med garanti, et hul i kæden.

Om beretterne er troværdige

Man undersøger hver eneste person i kæden og tjekker, om han var en troværdig person. Var han oprigtig i sin religion, løj han overfor folk, var han respekteret blandt dem han levede med osv. Hvis det viser sig, at han ikke var troværdig eller ikke rigtig opretholdt islamiske værdier, så vil han ikke længere være troværdig.

Om beretterne er præcise

Man undersøger hver eneste person i kæden og tjekker, hvor præcis han var til at gengive det, han selv hørte. Det er altså et tjek på, hvor god hukommelse han havde. Hvis det viser sig, at han ikke havde særlig god hukommelse, eller ikke var præcis i det han gengav, så vil det sænke Hadithens troværdighed.

Om der er andre Hadith, der støtter op om denne Hadith's tekst

F.eks. kan man have en Hadith, der i sig selv er svag. Men fordi der er andre Hadith, der også handler om det samme emne, så styrker de alle sammen hinanden, og den samlede forståelse, man kan få ud af det, bliver derfor stærk.

Ovenstående er bare et lille udpluk af, hvad man egentlig kigger på, når man analyserer Hadith. Med andre ord så har de islamiske lærde erkendt, at Hadith er noget, som almindelige mennesker er involveret i, og derfor er der sandsynlighed for fejl og endda løgne.

Derfor udviklede de et system, der kunne bruges til at tjekke op på Hadith og analysere dem og dermed kunne give et bud på, hvor troværdig en Hadith er.

Overordnet set så får man tre kategorier af, hvor troværdig en Hadith er:

Sahih (Stærk)	Hasan (God)	Daif (Svag)
<ul style="list-style-type: none"> • Når kæden er forbundet • Alle personer i kæden er troværdige • Alle personer i kæden har stærk præcision på mindst 90% • Fri for flertalsmodsigelser • Fri for skjulte defekter	<ul style="list-style-type: none"> • Når kæden er forbundet • Alle personer i kæden er troværdige • Alle personer i kæden har en præcision på mindst 70% • Fri for flertalsmodsigelser • Fri for skjulte defekter	<ul style="list-style-type: none"> • Der kan være brud i kæden • Der kan være mindre troværdighedsproblemer • Præcisionen er ikke under 50% • Der kan være flertalsmodsigelser • Der kan være skjulte defekter

En Sahih Hadith er noget, der giver os mellem 90-99% sikkerhed på, at Profeten ﷺ virkelig sagde sådan.

En Hasan Hadith er noget, der giver mellem 70-90% sikkerhed på, at Profeten ﷺ virkelig sagde sådan.

Mens en Daif Hadith er noget, der giver en 50-70% sikkerhed på, at Profeten ﷺ virkelig sagde sådan.

Så når vi har Sahih Hadith, så er vi faktisk meget sikre på, at Profeten ﷺ sagde det. Men vi er ikke 100% sikre, for hvis vi var det, så var der jo ingen grund til at lave alle disse analyser.

4 Bevarelsen af Hadith

For at sikre at Profetens ﷺ Hadith ikke gik tabt, gik muslimerne ret hurtigt i gang med at sikre bevarelsen af Hadith.

Hadith blev skrevet ned allerede under Profetens ﷺ tid, men det var mere som 'at skrive dem ned for sig selv', fremfor en systematisk bevarelse af Hadith. Så i starten blev Hadith skrevet ned til personligt brug.

Den systematiske nedskrivning af Hadith begyndte omkring år 720, hvor den daværende Kalif 'Umar ibn Abdul Aziz' påbød Imam al-Zuhri at starte en systematisk nedskrivning af Hadith. Umar ibn Abdul Aziz var simpelthen bange for, at Profetens ﷺ Hadith ville gå tabt, fordi folk var begyndt at lyve og blande deres egne ord med Hadith. Problemet var, at man i fremtiden kunne få svært ved at skelne mellem, hvad der rent faktisk var Profetens ﷺ ord, og hvad der ikke var Hans ﷺ ord, og derfor var det nødvendigt at lave en systematisk bevarelse af Hadith.

Derfra og de næste 200 år (indtil omkring år 900) koncentrerede muslimerne sig meget om at lave systematiske nedskrivninger af Hadith. Det er i denne tidsperiode, at de store Hadith-samlinger bliver skrevet ned:

Sahih Bukhari

Skrevet af Imam Bukhari (810-875), der er fra Bukhara i det nuværende Usbekistan (nordvest for Afghanistan). Den klart mest kendte Hadith samling der er skrevet. Imam Bukhari satte sig for kun at inkludere de stærkeste og mest troværdige Hadith, der findes og rejste på kryds og tværs af de muslimske lande for at opfylde det mål.

Sahih Muslim

Skrevet af Imam muslim (821-875), der er fra Nishapur i det nuværende Iran. Ligesom Imam Bukhari havde Imam Muslim sat sig for kun at samle de mest troværdige Hadith.

Sunan Abu Dawud

Skrevet af Abu Dawud (817-888), der er fra Khorasan, omkring det nuværende Nord-østlige Iran. Hans formål var at koncentrere sig meget om Hadith, man kunne bruge til at udlede regler. Han valgte at inkludere, hvad man kan kalde "okay gode" Hadith i sin samling.

Sunan Tirmidhi

Skrevet af Tirmidhi (824-892), der er fra det moderne Usbekistan. Hans samling er lidt ligesom Abu Dawud med den forskel, at han meget tit skriver, hvor stærk han synes Hadithen er.

Sunan Nasai

Skrevet af ibn Nasai (829-915), der er fra Khorasan, omkring det nuværende Nord-østlige Iran. Sunan Nasai udmærker sig ved at være en Hadith-bog, der indeholder Hadith-analyse.

Sunan ibn Majah

Skrevet af ibn Majah (824-887), der er fra Iran. Det er den af de 6 Hadith samlinger, der er den svageste.

Det er de 6 mest kendte Hadith samlinger, men der er langt flere end dem. Blandt nogle af dem kan nævnes: Musannaf Abur-Razzaq, Musannaf ibn Abi Shayba, Muwatta, Ma'ani al-Athar, Musnad Ahmad, Sahih ibn Khuzaima, Sunan Daraqutni, Sahih ibn Hibban, Mu'jam Tabarani, Sunan Baihaqi og mange andre. Der er altså en kæmpemæssig Hadith-litteratur, der indeholder over 40.000 Hadith.

Derudover samlede de muslimske lærde biografier af dem, der berettede Hadith, sådan at enhver kunne gennemtjekke beretningskæden. Blandt de mest kende bøger indenfor dette emne er: Tahdheeb al-Kamal, Tahdheeb al-Tahdheeb, Taqreeb al-Tahdheeb, Lisan al-Mizan, Mizan al-Itidal og mange andre.

5 Brugte Hadith som bevis

Så nu kender vi Hadith, hvor de kommer fra og nogle af Hadith-samlingerne. Så kommer spørgsmålet om, hvorvidt man skal tage fat i en Hadith-samling og begynde at bruge den som bevis og følge alt, hvad der står i den?

Svaret på det skal nok ses ved at kigge indad i sig selv. De islamiske lærde brugte hundreder år på at udvikle et avanceret system til at evaluere og tjekke Hadith. Tror man så bare, at man kan komme i dag, uden dybdegående kendskab til Hadith-metodik, og kræve at se Hadith-beviser eller selv bruge dem som beviser? En sådan attitude er kun et udtryk for ligegyldighed overfor, hvad muslimerne har udrettet over de sidste 1400 år og en tro på, "at man er bedre selv".

Hvor mange af os forlanger beviser af vores lærer, før vi accepterer, hvad han siger?

Prøv at overveje, hvis du sad til en time i en klasse, og der så sad en person i klassen, der konstant bad læreren om beviser, "for ellers ville han ikke følge det". Der er ingen tvivl om, at en sådan person lynhurtigt ville blive meget upopulær i sin klasse, ja han ville måske blive smidt ud af klassen eller ligefrem smidt ud af skolen for at opføre sig sådan.

Men af en eller anden årsag, så er det "på mode" at forlange beviser i Islam, og det er på trods af, at vi ikke forlanger beviser i noget som helst andet i vores liv.

Selv hvis beviset gives, så kræver det jo også, at man kan forstå det. Der findes et utal af termer, analyse-metodik og forhold, som man skal tage hensyn til, og hvis ikke man har kendskab til det, hvad kan man så stille op med Hadith-beviset?

Hvor mange af os kan f.eks. forstå dette:

"En 60-årig mand har gennem nogle måneder haft lette smerter i præcordiet, når han bevæger sig hurtigt. En dag udvikler han et egentligt angina pectoris tilfælde og indlægges akut på det lokale sygehus. Man tager et elektrokardiogram og diagnosticerer et infarct i myocardiet. Der gives thrombolytisk behandling, og patienten bliver hurtigt helt symptomfri" (citater fra "Lægevidenskabens Sprog").

Hvis man ikke har læge-faglig indsigt, så har man ingen idé om, hvad der foregår, og det nytter ikke at få et sådan udsagn som bevis, for man forstår det simpelthen ikke.

På samme måde er det med Hadith i Islam. Som eksempel herpå kan nævnes, at man skal vide hvad disse ord betyder:

Sahih, Hasan, Daif, Marfu, Maqtu, Munqati, Mursal, Ali, Nazil, Ahad, Aziz, Mashur, Itibar, shawahid, Maqlub, Tadlees, gharib, fard, majhul, wuhdan, mu'talif wa mukhtalif, shaadh, dabt, adala, layyin, saleh, thiqa wa lahu manakeer - og der er langt flere termer end det.

Så hvis man ikke har kendskab til disse ting, så nytter det ikke så meget at "forlange beviser" eller følge alt, hvad der står i Hadith uden at spørge Ulama (muslimske lærde) til råds.

Så ja, Hadith bruges som beviser, men kun af Ulama, der har indgående kendskab til hvad det handler om. Præcis ligesom kæbe-kirurgi kun bliver udført af specialister, og ikke af en 1.års medicinstuderende.

6 Opsummering

Hadith er en samling af beretninger fra Profeten ﷺ, der er overleveret til os gennem beretningskæder. Hadith er bevaret, gennemtjekket og analyseret af muslimske lærde for at sikre deres pålidelighed.

Mange af Islams love, regler og detaljer bygger på Hadith, og derfor er det vigtigt at have en forståelse af, hvad Hadith egentlig dækker over.

Hadith er vores basis for at kunne leve og forstå Islam og følge Profetens ﷺ eksempel.

Men at benytte Hadith som beviser, og at kunne følge Hadith korrekt, er noget vi henter fra de lærde, og ikke noget vi selv kaster os ud i.

Skrevet af Waseem Hussain,

23. oktober 2009, Amman, Jordan

---

7 Kilder

Abdullah Siraj al-Din, Sharh al-Baiquniyya, Dar al-Falah

Al-Iraqi, al-Tabsirah wa al-Tadhkira, Dar al-Kutub al-Ilmiyya 2002

Hamza al-Bakri, al-Jam'a wa al-Taseel, ikke udgivet, findes kun i note-form

Ibn Daqeeq al-Eid, al-Iqtirah, Dar al-Bashair 2006

Ibn Hajar, Nuzhatu al-Nazar, m. Tahqeeq Nur al-Din al-Itr, 2000

Ibn Kathir, al-Baith al-Hathith, Maktaba Dar al-Turath 2005

Ibn Salah, Muqaddima ibn al-Salah, Dar al-Fikr 1998

Lucknawi, al-Raf'a wa al-Takmeel, Maktaba Matbuat al-Islamiyya 2004

Lucknawi, Zafar al-Amani, Maktaba Matbuat al-Islamiyya 1416H

Nur al-Din al-Itr, Manhaj al-Naqd, Dar al-Fikr 1997

Nur al-Din al-Itr, Usul al-Jarh wa al-Ta'deel wa Ilm al-Rijal, Dar al-Yamama 2001

Sakhawi, al-Ghaya fi Sharh al-Hidaya, Maktaba al-Ulum wa al-Hikam 2002

Sakhawi, Fath al-Mughith, Maktaba al-Sunna 2003

Sultan Sanad al-Akayah et. al., Al-Wadih fi Fann al-Takhreej, Dar al-Hamid 2004

Zakariyya al-Ansari, Fath al-Baqi, Dar al-Kutub al-Ilmiyya 2002

Zarkashi, Nukat ala ibn al-Salah, Dar al-Kutub al-Ilmiyya 2004